

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการดำเนินการวิจัยเรื่องนี้ มีการกำหนดทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย (1) ทฤษฎีและวรรณกรรมด้านต้นทุนทางการผลิต การตลาด และผลตอบแทนจากการลงทุน (2) ทฤษฎีเศรษฐกิจสร้างสรรค์ เพื่ออธิบายและกำหนดความสำเร็จในการกำหนดให้ตาลโตนดมีโอกาและความเป็นไปได้สำหรับการสร้างมูลค่าเพิ่ม

1. ทฤษฎีและวรรณกรรม

การศึกษาความเป็นไปได้ในโครงการนี้ มีทฤษฎีและวรรณกรรมที่นำมาใช้วิเคราะห์ 2 ส่วน ซึ่งได้แก่

1. ทฤษฎีต้นทุน

ในการประกอบกิจการที่เกี่ยวกับตาลโตนด จำแนกโครงสร้างต้นทุนที่เกิดขึ้นเป็น 2 ประเภท คือ ค่าใช้จ่ายในการลงทุน (Capital Expenditures) และค่าใช้จ่ายดำเนินงาน (Operating Expenditures)

1.1 ค่าใช้จ่ายในการลงทุน (Capital Expenditures) คือ ค่าใช้จ่ายด้วยเงินจำนวนมากในแต่ละครั้งที่ตัดสินใจลงทุน โดยคาดหวังผลตอบแทนที่รับจากการลงทุนได้มาเป็นระยะเวลานานเกินกว่า 1 ปี ในอนาคต

ค่าใช้จ่ายในการลงทุนในการสร้างมูลค่าเพิ่ม คือ ค่าใช้จ่ายในการซื้อสินทรัพย์ถาวรต่างๆ ได้แก่ ที่ดิน ยานพาหนะ เครื่องมือ อุปกรณ์ และเครื่องใช้ในการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการผลิต โดยคิดเป็นค่าเสื่อมราคา เป็นต้น

1.2 ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน (Operating Expenditures) คือ ค่าใช้จ่ายเพื่อให้ธุรกิจดำเนินงานติดต่อกันไป ค่าใช้จ่ายประเภทนี้จะเป็นค่าใช้จ่ายที่จ่ายด้วยเงินครั้งละไม่มากแต่จะจ่ายเป็นประจำ การตัดสินใจจ่ายเงินสำหรับค่าใช้จ่ายประเภทนี้เพื่อหวังผลตอบแทนจากการดำเนินงานในรอบระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี (ชุมพล ศฤงคารศิริ , 2546) ค่าใช้จ่ายดำเนินงานในการการผลิต ได้แก่ ต้นทุนหมุนเวียนในการผลิต ค่าจ้าง ค่าสาธารณูปโภค ค่าการตลาด ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับยานพาหนะ ค่าซ่อมแซม ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด และดอกเบี้ยจ่าย เป็นต้น

2. ทฤษฎีการวิเคราะห์ผลตอบแทน

การวิเคราะห์โครงสร้างผลตอบแทนจากการลงทุน เพื่อตัดสินใจลงทุนกิจการผลิตผลิตภัณฑ์ตาลโตนดในแต่ละทางเลือก ในงานวิจัยนี้มี 2 วิธี ดังนี้

2.1 วิธีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value Method) ของโครงการลงทุนเป็นการเปรียบเทียบมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินเข้ากับกระแสเงินออกของโครงการ โดยคิดอัตราส่วนลดตามอัตราผลตอบแทนที่กิจการต้องการ

การประเมินค่าโครงการลงทุนตามวิธีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ จะพิจารณาลงทุนในโครงการที่ให้ค่ามูลค่าปัจจุบันสุทธิเป็นบวก หรือมากกว่าศูนย์ ซึ่งแสดงว่าเป็นโครงการลงทุนที่ได้รับ

ผลตอบแทนสูงกว่าอัตราผลตอบแทนที่กิจการต้องการ ถ้ามูลค่าปัจจุบันสุทธิต่ำกว่าศูนย์แสดงว่าอัตราผลตอบแทนที่ได้รับน้อยกว่าอัตราผลตอบแทนที่กิจการต้องการก็ไม่ควรตัดสินใจลงทุนในโครงการดังกล่าว (ชูชีพ พิพัฒนศิริ, 2546)

2.2 วิธีอัตราผลตอบแทนภายในของโครงการ (Internal Rate of Return Method) ค่าอัตราผลตอบแทนที่ได้รับจากการลงทุน และเป็นอัตราที่ทำให้มูลค่าปัจจุบันของผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับในอนาคตเท่ากับเงินลงทุนสุทธิของโครงการพอดี (ชุมพล ศฤงคารศิริ, 2546)

2. ทฤษฎีเศรษฐกิจสร้างสรรค์

แนวคิดที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์การต่อยอดการสร้างผลิตภัณฑ์เพื่อวัดผลสำเร็จและศักยภาพในการสร้างมูลค่าเพิ่มสำหรับการวิจัยเรื่องนี้ในอนาคต ประกอบด้วยเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (Creative Economy) ที่เกิดจากตาลโตนด ทั้งนี้จะกำหนดดัชนีวัดความเป็นไปได้ของตาลโตนดเชิงเศรษฐกิจ (Economic Indicator) จากบุคคล 3 กลุ่มคือ (1) กลุ่ม ผู้ผลิตสินค้าจากตาลโตนดโดยนำมาเป็นส่วนประกอบอาหารหวานสำหรับส่งต่ออุตสาหกรรมอาหารหวานในอำเภอเมือง และ อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี (2) กลุ่มผู้นำชิ้นส่วนของต้นตาลมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ ซึ่งใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นผลิตเป็นของใช้และเป็นของที่ระลึก ในอำเภอเมือง และอำเภอเขาย้อย และ (3) กลุ่มตาลโตนดเพื่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ โดยการนำแนวคิดของ จอห์น ฮอกกินส์ (John Hoakins) มาใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์และค้นหาคำศักยภาพด้วยการบูรณาการกิจกรรมของบุคคล 3 กลุ่มเข้าด้วยกันเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

ในการอธิบายทฤษฎีเศรษฐกิจสร้างสรรค์ตามกรอบแนวคิดของ จอห์น ฮอกกินส์ (John Hoakins, 2007) พบว่า เศรษฐกิจสร้างสรรค์ (Creative Economy) จะประกอบด้วย “การจัดการผลิตภัณฑ์ที่เป็นผลพลอยได้จากแนวคิดสร้างสรรค์ โดยการจัดการแต่ละครั้งอาจมีมูลค่าที่เป็นส่วนประกอบกัน 2 อย่างคือ มูลค่าของทรัพย์สินทางปัญญา หรือทรัพย์สินที่แตะต้องไม่ได้ (Intangible & intellectual property) และมูลค่าทางกายภาพที่เป็นตัวลำเลียงทรัพย์สินทางปัญญาเหล่านี้ออกไปสู่มือผู้บริโภค หรือผู้ใช้ประโยชน์ (The Physical Carrier or Platform) ในแต่ละอุตสาหกรรม โดยจะได้รับผลตอบแทนกลับมาในรูปของกำไรหรือมูลค่าเพิ่มที่อาจมีความแตกต่างกันไป

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการทบทวนวรรณกรรมที่ผ่านมา ได้นำมาใช้ประกอบการดำเนินการจัดทำโครงการวิจัยเรื่องนี้โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ (1) แนวทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย (2) แนวคิดที่จะนำไปใช้ในการเสริมต่อยอดการวิจัยและพัฒนางานวิจัยเรื่องนี้เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มในอนาคต โดยมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ในการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าที่เป็นเหมือนกับวัฒนธรรมเช่นตาลโตนดได้มีความผูกพันกับวิถีชีวิตชาวบ้านในจังหวัดเพชรบุรีมาตั้งแต่สมัยโบราณซึ่งมีการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากตาลโตนดแบบง่ายพอเพียงชีพในครัวเรือนเมื่อสังคมมีความเจริญขึ้นอย่างรวดเร็ว ประกอบกับการเพิ่มขึ้นของประชากรมีผลทำให้มีความต้องการบริโภคเพิ่มขึ้น จึงเกิดรูปแบบการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากตาลโตนดในเชิงธุรกิจที่ทันสมัยและมีความหลากหลายขึ้น อาทิเช่น การนำน้ำตาลโตนดมาทำ

น้ำส้มสายชู การทำน้ำตาลโตนดผง การทำน้ำตาลสดผ่านพาสเจอร์ไรส์ การทำหัตถกรรมจากใบตาลและไม้ตาลที่เป็นของใช้และเป็นที่ระลึกสำหรับนักท่องเที่ยวและบุคคลทั่วไปซึ่งสามารถขายให้กับนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรีและยังส่งขายไปยังต่างประเทศผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ความเจริญทางเศรษฐกิจมีผลทำให้ผลิตภัณฑ์จากตาลโตนดเปลี่ยนไปแต่ก็สามารถสร้างรายได้ให้กับผู้ประกอบการกิจการตาลโตนด จากการเปลี่ยนแปลงนี้ถือว่ากิจการตาลโตนดปัจจุบันได้สร้างมูลค่าเพิ่ม (Economic value added) ให้กับคนรุ่นใหม่ไปแล้ว (ประยูทธ แก่นทรัพย์, 2551) และปัญหาที่ค้นพบโดยประยูทธ แก่นทรัพย์ ในวิทยานิพนธ์เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากตาลโตนดจังหวัดเพชรบุรี ก็คือ ปัญหาการขาดสภาพคล่องทางการเงินสำหรับผู้ประกอบการรายย่อยซึ่งไม่มีเงินสำรองหมุนเวียนที่ใช้ในการผลิต และขาดการใส่ใจจากคนรุ่นใหม่(New generation) ปล่อยให้เป็นอาชีพของคนที่อายุ 50 ปีขึ้นไปซึ่งควรได้รับการแก้ไขอย่างเหมาะสม อย่างไรก็ตามแต่การยังชีพโดยการประกอบอาชีพที่เกี่ยวกับตาลโตนดก็ยังมีความสำคัญที่จะสร้างรายได้ให้กับชุมชนท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรีต่อไป

ในการสร้างศักยภาพทางเศรษฐกิจที่เกิดจากตาลโตนดยังมีความโดดเด่นที่ผลิตภัณฑ์ตัวนี้จะมีโอกาสในการสร้างทางเลือกแบบอื่นให้กับผู้บริโภคมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันได้ จากการศึกษาพบว่ากลุ่มเกษตรกรในอำเภอบ้านลาดที่เป็นเจ้าของสวนตาลโตนดสามารถเพิ่มแนวทางในการสร้างยี่ห้อสินค้าตาลโตนดโดยเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวเข้าเยี่ยมชมสวนตาลโตนดจำนวนมากกว่า 450 ต้นในพื้นที่จำนวน 10 ไร่ โดยดูวิถีชีวิตการทำตาลโตนดครบวงจรตั้งแต่การขึ้นต้นตาลแล้วนำน้ำตาลใส่ใส่ลงในกระทะทำการเคี่ยวให้เป็นน้ำตาลปึก (อำนาจ ภูเงิน, 2555) ซึ่งส่งผลให้มีการส่งเสริมการปลูกตาลโตนดเพื่อเป็นพืชเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นในจังหวัดเพชรบุรี

แนวทางในการสร้างผลิตภัณฑ์จากตาลโตนดให้มีความยั่งยืนนั้น พชรวดี คำรอด ได้ค้นพบจากงานวิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต เรื่อง ความยั่งยืนของการผลิตน้ำตาลโตนดจังหวัดชัยนาท (พชรวดี คำรอด, 2550) โดยพบว่า ผู้เกี่ยวข้องต้องให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ทำตาลโตนดในเรื่องความปลอดภัยในการผลิต เพื่อความมั่นใจของผู้บริโภค และผู้ขาย การส่งเสริมการอนุรักษ์ การปลูกตาลทดแทนต้นเก่า การสนับสนุนการรวมกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพตาลโตนด การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากน้ำตาลให้มีมาตรฐานอาหารปลอดภัย และการส่งเสริมการเผยแพร่วิถีชีวิตและภูมิปัญญาจากการผลิตน้ำตาลโตนดสู่สาธารณชน ย่อมจะทำให้อาชีพนี้ยังคงยั่งยืน ในงานของพชรวดี คำรอดได้พบปัญหาที่ใกล้เคียงกับงานของ ประยูทธ แก่นทรัพย์ แต่ของ พชรวดี คำรอด ได้สรุปเป็นปัญหาออกเป็น 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยภายนอกที่กระทบต่อการเปลี่ยนอาชีพ ซึ่งได้แก่ นโยบายด้านการเกษตรของรัฐและการจัดรูปที่ดินมีผลให้ผู้ทำตาลไม่มีการมสิทธิ์ในการใช้ประโยชน์ที่ดินปลูกตาล และปัจจัยภายในเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงอาชีพทำตาล โดยเฉพาะการสืบทอดอาชีพ

ในกระบวนการถ่ายทอดความรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพของการประกอบอาชีพที่เกี่ยวกับตาลโตนดอีกด้านหนึ่งก็คืออาชีพการกลึงไม้ตาลให้เป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น แก้ว จาน ท็อป เป็นต้นเพื่อสร้างรายได้กับชุมชนอย่างต่อเนื่องนั้น (อรนุช เกิดพุ่ม, 2551) ได้ค้นพบว่า กระบวนการถ่ายทอดวิชาความรู้ด้านอาชีพกลึงผลิตภัณฑ์ไม้ตาลในจังหวัดเพชรบุรี มีจัดการตั้งเป็นกลุ่มที่ประกอบอาชีพและมีการถ่ายทอดความรู้แก่ผู้สนใจและสมาชิกที่ต้องการทำอาชีพผลิตภัณฑ์จากไม้ตาลอย่างละเอียดทุก

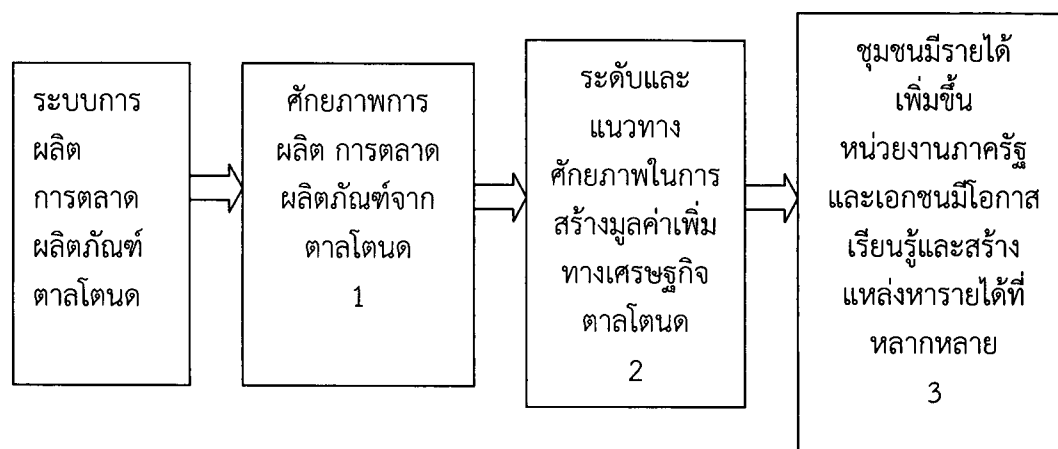
ขั้นตอนที่ให้โรงงานที่มีคุณภาพและสามารถหาขายได้ราคาดี การศึกษายังพบว่า กลุ่มได้ถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการกลึงไม้ตาลกับบุคคลภายนอกพื้นที่ที่ได้ศึกษาด้วย ดังนั้นจึงนับว่า ศักยภาพของไม้ตาลที่กลึงทำเป็นผลิตภัณฑ์ไม้ตาลและมีผู้ประกอบการอาชีพนี้ ยังมีอยู่

เมื่อกล่าวถึงวิถีชีวิตและอาชีพของคนทำตาลโดนดจังหวัดเพชรบุรี ที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสร้างมูลค่าเพิ่มจากการประกอบอาชีพ เพื่อนำไปวิเคราะห์ศักยภาพของตาลโดนดในประเด็นของรายได้ การเข้าสู่อาชีพ และความพอใจในอาชีพ ของผู้ประกอบการอาชีพ พบว่า อาชีพทำตาลโดนดเป็นอาชีพที่อิสระ มีรายได้วันละ 300-700 บาท การเข้าสู่อาชีพทำตาลโดนดมีการถ่ายทอดความรู้ด้านการทำตาลโดนดจากรุ่นพ่อสู่รุ่นลูก และมีการเรียนรู้ของคนที่ยากู่วิธีทำตาลโดนดของคนรุ่นใหม่จากผู้ประกอบการอาชีพเดิมแล้วนำความรู้ไปประกอบอาชีพ การประกอบอาชีพทำตาลโดนดมีอิสระมากพอมีความเป็นตัวเองสูง เป็นวัฒนธรรมที่สร้างรายได้ของจังหวัดเพชรบุรี จึงเกิดความพอใจในการประกอบอาชีพ (กำธร จิตศิริและธเนศ ตั้งจิตเจริญเลิศ, 2553) ดังนั้น อาชีพนี้จึงจัดว่าเป็นอาชีพที่ใช้แนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์เพราะนำความรู้ที่ได้จากประเด็นทางวัฒนธรรมแบบเก่า ผสมกับการเรียนรู้อาชีพของคนรุ่นใหม่ มาสร้างรายได้กับครอบครัว และชุมชนเป็นมูลค่าเพิ่มทางวัฒนธรรมต้นตาล

การพัฒนานวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับน้ำตาลโดนด เพื่อกำหนดให้ตาลโดนดเป็นพืชที่มีโอกาสและศักยภาพในการสร้างมูลค่าเพิ่มนั้น พรณิภา โสทธิพันธ์ (2547: 92) ได้ศึกษาวัฒนธรรมตาลโดนด กระบวนการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง จังหวัดสงขลา ในประเด็นของการสร้างนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับน้ำตาลโดนดพบว่า มีการสร้างเครื่องกลั่นน้ำส้มสายชู มีการทำตาลโดนดผงให้มีลักษณะแข็งเพื่อไม่ให้น้ำตาลโดนดที่เคี้ยวแห้งเลวและละลายเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการผลิตน้ำตาลโดนดผงของผู้ผลิตน้ำตาลโดนดผงในจังหวัดเพชรบุรี เป็นการสร้างต่อยอดผลิตภัณฑ์ตาลโดนดให้มีศักยภาพเพิ่มขึ้น

สรุป

จากการที่ได้ทบทวนวรรณกรรมและศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินการวิจัยเรื่องนี้ การอธิบายแนวทางการดำเนินการจัดทำโครงการวิจัยในภาพรวมนั้นสามารถเขียนกรอบความคิดเป็นรูปแบบแผนภาพได้ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดโครงการวิจัย

จากแผนภาพข้างบนอธิบายได้ว่า (1) ศักยภาพการผลิตผลิตภัณฑ์จากตาลโตนดในปัจจุบันเกิดขึ้นจากการผลิตและการตลาดที่อยู่ในระดับขั้นต้นและมูลค่าที่ได้ผู้ประกอบการอาชีพได้รับมีมูลค่าจำกัด (2) เมื่อได้มีการกำหนดแนวทางหรือเรียนรู้วิธีการผลิตที่สร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจใหม่ที่เกิดขึ้นจากการค้นพบในงานวิจัยนี้ได้แล้วก็จะส่งผลให้ (3) ชุมชนจังหวัดเพชรบุรี คือ (ก) กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์จากตาลโตนดประเภทอาหารและกลุ่มผู้ผลิตอาหารหวานที่นำน้ำตาลโตนดไปเป็นส่วนประกอบ ใน อ. เมือง และ อ. บ้านลาด จ. เพชรบุรี (ข) กลุ่มผู้แปรรูปไม้ตาลเป็นผลิตภัณฑ์แบบต่างๆ ใน อ. เขาย้อย จ. เพชรบุรี และ (ค) กลุ่มตาลโตนดเพื่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ ใน อ. บ้านลาด จ. เพชรบุรี ได้มีทางเลือกและสร้างโอกาสในการหารายได้จากตาลโตนดได้หลากหลายกว่าเดิม